

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JĘZYK KASZUBSKI

Klasy 1-8

Wymagania edukacyjne określono w oparciu o Program nauczania języka kaszubskiego z elementami wiedzy o Kaszubach w oparciu o program Danuty Pioch „Gôdóm i pizã pò kaszëbskù”, który jest zgodny z założeniami Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego - Rozporządzenie MEN z dnia 14 II 2017

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Cele oceniania.
3. Obszary aktywności podlegające ocenie.
4. Zasady oceniania.
5. Kryteria wymagań dla sześciostopniowej skali ocen.
6. Formy sprawdzania wiadomości
7. Sprawdziany, kartkówki, prace domowe i nieobecności na zajęciach

I. Wstęp.

Zajęcia z języka kaszubskiego prowadzone są w wymiarze 2 godzin lekcyjnym, a trzecia godzina przeznaczona jest na praktyczną naukę języka podczas zajęć w terenie lub na wycieczce. Pozwoliło to skonkretyzować i ujednolicić wymagania w stosunku do uczniów, określić zakres podstawowych wiadomości i umiejętności oraz wymagań na pozostałe oceny. Oceny są jawne, obiektywne, a przede wszystkim motywujące, gdyż misją zajęć kaszubskich jest umożliwienie poznania przez uczniów własnego dziedzictwa kulturowego, pokazanie piękna języka kaszubskiego oraz poczynienie starań w celu zachowania obyczajów i języka przodków. Realizuje się to w systemie zajęć lekcyjnych oraz przez wszelką pozalekcyjną aktywność dziecięcą. Dlatego też wystawiając ocenę trzeba wziąć pod uwagę nie tylko stopień opanowania

w mowie i piśmie języka, ale też sukcesy ucznia w konkursach, przeglądach twórczości, oraz pracę w zespole.

II. Ocenianie osiągnięć uczniów w zakresie języka kaszubskiego ma na celu :

- zmierzenie wyników pracy ucznia,
- ujawnienie jego osiągnięć i braków,
- zmotywowanie i wspieranie w dalszej pracy,
- docenienie jego wysiłków w zakresie poznania dziedzictwa kulturowego i opanowania w mowie i piśmie podstaw języka kaszubskiego,
- dostarczenie rodzicom informacji o zdolnościach, predyspozycjach i trudnościach dziecka,
- ukierunkowanie dziecka pod względem dalszego rozwoju jego zdolności i zainteresowań,
- - umożliwienie nauczycielom doskonalenia i korekty organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

III. Kontroli i ocenie podlegają:

1. Wypowiedzi uczniów dotyczące rozmaitych tekstów kultury (teksty epickie, liryczne dramatyczne, teksty popularnonaukowe, publicystyczne, fotografie, filmy, przedstawienia teatralne, malarstwo), recytacje, tłumaczenie tekstów, inne wypowiedzi.
2. Pisanie (prace domowe, kartkówki, testy, sprawdziany, dyktanda, wypowiedzi pisemne wykonane podczas lekcji, prowadzenie zeszytu).
3. Czytanie (czytanie bez przygotowania, wyłączając uczniów dyslektycznych, czytanie z przygotowaniem).
4. Nauka o języku (kartkówki, sprawdziany, odpowiedzi, prace domowe, zadania wykonane w klasie).
5. Inne prace (np. projekty, praca w grupach).

6. Aktywność na lekcjach.
7. Zaangażowanie,
8. Wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków,
9. Chęć do pracy,
10. Własna praca,
11. Rozumienie i czytanie tekstu,
12. Wygłaszanie tekstu z pamięci,
13. Śpiew poznanych utworów w języku kaszubskim
14. Osiągnięcia uczniów w konkursach językowych i twórczości kaszubskiej.

IV. Zasady oceniania:

1. Wymagania edukacyjne i system oceniania są znane uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Ocena jest jawna i uzasadniona.
3. Na bieżąco zapisuje się oceny w dzienniku.
4. Uczeń jest sprawdzany w zakresie czterech sprawności językowych:
 - a) czytanie
 - b) rozumienie ze słuchu
 - c) mówienie
 - d) pisanie
5. Preferuje się wszystkie formy ustnych wypowiedzi i wykorzystanie słownictwa w praktyce.
6. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu i gromadzenia materiałów otrzymanych na lekcjach.
7. Ocenie podlega pozalekcyjna kaszubska działalność dziecka.
8. Nauczyciel może nagradzać dziecko za nadobowiązkowe przygotowanie materiałów na lekcje.

9. Oceny zarówno ze sprawdzianu, testu, pracy klasowej, śpiewu, kartkówki, odpowiedzi ustnej, pracy plastycznej, pracy domowej, za prowadzenie zeszytu oraz aktywność są w skali stopniowej 1-6.
10. Ocena śródroczna i końcoworoczna będzie wyliczana ze średniej ważonej ocen cząstkowych. W przypadku średniej wynoszącej po przecinku powyżej 0,75 ocena śródroczna będzie zaokrąglana w górę

System oceniania w klasach I – VIII jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

1. **W klasach I – III** ocenę śródroczną i końcoworoczną stanowi ocena opisowa, **6-znakomicie** - otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności ponadpodstawowe i potrafi bez pomocy nauczyciela posługiwać się nimi i rozwiązywać zagadnienia programowe w sposób twórczy, wykazuje się wiedzą pozaszkolną, bierze udział w konkursach, w czasie zdalnego nauczania aktywnie uczestniczy w zajęciach (lub/i) odsyła systematycznie zadania przewidziane na daną lekcję, wykonuje wszystkie karty pracy.
5-bardzo dobrze- otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu bardzo dobrym, pracuje samodzielnie, bez pomocy nauczyciela posługuje się treściami dydaktycznymi i wykazuje twórczą aktywność w trakcie zajęć, w czasie zdalnego nauczania odsyła większość zadań przewidzianych na daną lekcję,
4-dobrze- uzyskuje uczeń pracujący systematycznie, czasami korzystający z pomocy nauczyciela, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym i radzi sobie w miarę samodzielnie z sytuacjami edukacyjnymi,
3-przeciętnie- otrzymuje uczeń, który opanował treści podstawowe w stopniu dostatecznym i często korzysta z pomocy nauczyciela,
2-słabo- uzyskuje uczeń, który pracuje wolno i bardzo często korzysta z pomocy nauczyciela w rozwiązywaniu podstaw
1-niezadowolająco- otrzymuje uczeń, który nawet z pomocą nauczyciela, nie radzi sobie z podstawowymi sytuacjami dydaktycznymi, wykazuje negatywny

stosunek do zajęć edukacyjnych, lekceważy pracę szkolną pomimo pomocy, którą okazuje mu nauczyciel.

- ☐ Oznaczenia cyfrowe będą umieszczane w dziennikach, zeszytach. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych).
- ☐ Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

2. W klasach IV-VIII ocena wyrażona jest w formie cyfrowej od 1 do 6 zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

- ☐ Sposób wystawiania oceny:

96% - 100% celujący

85% - 95% bardzo dobry

70% - 84% dobry

50% - 69% dostateczny

40% - 49% dopuszczający

0% - 39% niedostateczny

3. **Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności mają różną wagę.**

Ważniejsze formy sprawdzania wiadomości i umiejętności	Waga
sprawdzian, test, praca klasowa, śpiew	3
kartkówka, odpowiedź ustna, praca plastyczna, praca domowa	2
zeszyt, zadanie, aktywność, pisanie, czytanie,	1

v. **Kryteria wymagań przy stawianiu ocen uczniom w klasach I –III**

Ocenę znakomitą - 6 otrzymuje uczeń, który:

- wyróżnia się aktywnością ,pracowitością i motywacją do nauki ,
- czyta poprawnie i płynnie dłuższe teksty,
- stara się układać kilkuzdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- zapisuje z pamięci proste wyrazy w języku kaszubskim,
- uczestniczy i odnosi sukcesy w pozaszkolnych konkursach językowych i artystycznych,
- przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

- rozumie proste teksty w języku kaszubskim,
- układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- wygłasza z pamięci krótkie wiersze,
- czyta poprawnie proste i krótkie teksty,
- bezbłędnie przepisuje tekst,
- samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

- rozumie polecenia nauczyciela,
- odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela,
- wygłasza z pamięci fragment wiersza, piosenki,
- przepisując prosty tekst popełnia drobne błędy,
- rozpoznaje w tekście rzeczowniki i czasowniki,
- zna większość słów objętych kręgami tematycznymi i stara się prawidłowo je wymawiać,
- tekst czyta wyrazami.

Ocenę przeciętną - 3 otrzymuje uczeń, który :

- rozumie pojedyncze wyrazy,
- zna głoski kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje,
- czyta poprawnie dłuższe wyrazy,
- bezbłędnie przepisuje wyrazy,

- zna słowa i melodię tylko fragmentu piosenek,
- opanował podstawowe słowa z kręgów tematycznych,
- wyszukuje rzeczowniki spośród zbioru różnych wyrazów.

Ocenę słabą - 2 otrzymuje uczeń, który :

- z pomocą nauczyciela czyta wyrazy,
- przepisuje bezbłędnie tylko proste wyrazy,
- wyrazem odpowiada na pytanie nauczyciela,
- rozpoznaje głoski kaszubskie , prawidłowo wymawia tylko niektóre wyrazy,
- przy pomocy nauczyciela spośród zbioru rzeczowników wyodrębnia nazwy ludzi, zwierząt i rzeczy,
- z pomocą nauczyciela łączy wyrazy w pary, dobiera podpisy do ilustracji , wyszukuje wyrazy z odpowiednimi głoskami kaszubskimi,
- włącza się w zbiorowy śpiew piosenek.

Ocenę niezadowalającą - 1 otrzymuje uczeń, który :

- nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań. o niewielkim stopniu trudności.

Kryteria oceniania w klasach IV-VIII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie włącza się w działalność zmierzającą do poznania i propagowania kaszubszczyzny
- dość sprawnie posługuje się wiedzą i umiejętnościami objętymi programem,
- potrafi zapisać z pamięci krótkie teksty objaśniając zasady pisowni,
- samodzielnie formułuje ustnie dłuższą wypowiedź na określony temat,
- czyta wyraziście , poprawnie językowo nowy tekst,

- wykazuje aktywną postawę twórczą,
- osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach „Rodna Mowa” i przeglądzie twórczości kaszubskiej i zajmuje w nich czołowe miejsca na szczeblu szkoły i poza nią,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń , który:

- zna duży zasób słów i wiadomości z poznanych kręgów tematycznych,
- formułuje wypowiedź na dany temat,
- -tłumaczy teksty z języka kaszubskiego na język polski i odwrotnie bez posługiwania się słownikiem zachowując poetykę tekstu,
- płynnie i wyraziście czyta tekst stosując odpowiednią intonację i wymowę głosek,
- umie samodzielnie opowiedzieć treść tekstu,
- dokonuje charakterystyki postaci,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki wg wzoru,
- uczestniczy w konkursach językowych i przeglądach artystycznych,
- prezentuje część artystyczną w czasie szkolnych uroczystości kaszubskich,
- potrafi pięknie zaśpiewać pieśni kaszubskie i zatańczyć poznane tańce.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń , który:

- potrafi w miarę poprawnie przeczytać dłuższy tekst,
- stosuje w wypowiedzi zdania złożone w poprawnej składni,
- wyszukuje fragmenty tekstu odpowiadające na pytania nauczyciela,
- formułuje dwu – trzyzdaniową wypowiedź na dany temat,
- potrafi prowadzić dialog w języku kaszubskim,
- pamięciowo opanowuje tekst, wiersz, słowa piosenki,
- zna zjawisko jotacji, labializacji i kaszubienia,
- podejmuje próby układania pisemnej wypowiedzi,
- recytuje, interpretuje teksty kaszubskie,
- posiada znaczny zasób wiedzy i słownictwa , stara się je stosować w żywej mowie

kaszubskiej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń , który:

- dokonuje czytelnych zapisów w zeszycie,
- czyta krótkie teksty ,
- układa pytania i odpowiada na pytania nauczyciela,
- próbuje prowadzić dialog uwzględniając typowe sytuacje komunikacyjne w życiu codziennym,
- pisze proste teksty w języku kaszubskim przy pomocy słownika,
- zna podstawowy zasób słownictwa,
- opanowuje pamięciowo fragmenty wierszy,
- umie zaśpiewać popularne piosenki po kaszubsku,
- rozpoznaje w tekście części mowy .

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy z czytelnymi zapisami poszczególnych lekcji,
- z pomocą nauczyciela czyta krótkie fragmenty tekstu,
- wyszukuje w tekście pojedyncze wyrazy jako odpowiedź na pytanie,
- ma pewne braki w opanowaniu podstawowego słownictwa,
- poprawnie przepisuje tekst,
- uzupełnia tekst z lukami,
- w miarę możliwości angażuje się w zajęcia,
- wypowiada się wyrazami i prostymi zdaniami,
- potrafi poprawnie zaśpiewać część piosenki.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych,
- nie potrafi ,nawet przy pomocy nauczyciela ,wykonać zadania o małym stopniu trudności,
- nie przejawia chęci eliminacji braków,
- jest bierny na zajęciach

VI. Formy sprawdzania wiadomości:

a). Ustne

- odpowiedzi ustne (konwersacja, dialogi, odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja, streszczenie ...)
- aktywność na lekcjach
- śpiew piosenek

b). Pisemne

- sprawdziany leksykalne, testy
- kartkówki
- ćwiczenia gramatyczne
- wypracowania (list, dialog, opis)
- odpowiedzi na pytania
- karty pracy

VII. Sprawdziany, kartkówki, prace domowe i nieobecności na zajęciach

1. W przypadku nieobecności na lekcji uczeń ma obowiązek uzupełnienia brakujących tematów i zadań w zeszycie na kolejną lekcję. W przypadku dłuższej nieobecności (trwającej co najmniej 2 tygodnie) nauczyciel może na prośbę ucznia wyznaczyć dłuższy termin na nadrobienie zaległości.

2. Jeśli uczeń w wyznaczonym terminie nie wykona obowiązkowego zadania lub nie odeśle jej, na najbliższej lekcji może go nauczyciel odpytać

3. Prace domowe są zadawane i ocenianie zgodnie ze |Szkolnym Regulaminem Prac domowych, podczas zdalnego nauczania znajdują się w librusie i tą drogą powinny zostać odesłane. W razie ewentualnych problemów można uczynić to na służbowy adres mailowy nauczyciela podany na początku roku szkolnego.

4. Kartkówka obejmuje materiał maksymalnie z 3 ostatnich lekcji i nie musi być zapowiedziana. Nie podlega też poprawie.

5. Sprawdzian lub test jest zapowiedziany min tydzień wcześniej i obejmuje materiał wcześniej podany przez nauczyciela

6. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej lub dopuszczającej uczeń ma możliwość poprawy sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od oddania pracy przez nauczyciela. Uczeń sam pilnuje terminu poprawy i zgłasza chęć poprawy nauczycielowi. Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu lub pracy klasowej tylko raz. W przypadku przystąpienia przez ucznia do poprawy ze sprawdzianu lub pracy klasowej uczeń otrzyma albo:

1) ocenę wyższą niż poprawiana ocena, nowa ocena zostaje wpisana do dziennika z wagą 3 i jest liczona do średniej, a dotychczasowa ocena pozostaje w dzienniku i jest liczona do średniej,

2) ocenę niższą niż poprawiana lub taką samą, nowa ocena zostaje wpisana do dziennika z kategorią niepoprawiona ocena, która nie jest liczona do średniej.

7. Uczeń nieobecny na kartkówce nie ma obowiązku jej pisania. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, ma on obowiązek napisać sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły i ustalić z nauczycielem termin i formę przeprowadzenia sprawdzianu. W razie ponownej nieobecności ucznia na sprawdzianie (w drugim terminie), nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia w dowolnej formie (również sprawdzian) na pierwszych (następujących po drugim terminie) zajęciach, na których jest obecny. Zaliczanie sprawdzianów dla osób nieobecnych w pierwszym terminie lub poprawiających odbywa się w terminie ustalonym przez nauczyciela.

VIII. Sprawności kształtowane na lekcjach języka kaszubskiego :

Uczeń na lekcjach kaszubskiego kształci następujące sprawności językowe:

Rozumienie ze słuchu

- uczeń potrafi dopasować obrazek do usłyszanego tekstu
- potrafi pokolorować obrazek zgodnie z usłyszanym opisem

- potrafi rozróżnić prawdziwe i fałszywe stwierdzenia związane z usłyszonym tekstem Mówienie - uczeń potrafi odegrać swoją rolę w mini dialogu, scenie
- pamięta i potrafi recytować wprowadzane wierszyki
- pamięta i potrafi zaśpiewać wprowadzone piosenki
- pamięta i potrafi zastosować wprowadzone słownictwo w grach i zabawach
- poprawnie wymawia wprowadzone słówka i zwroty
- potrafi odpowiedzieć na proste pytania nauczyciela związane z omawianym tematem

Czytanie

- rozpoznaje i odczytuje wybrane słówka
- potrafi dobrać tekst do obrazka
- rozumie pisemne instrukcje do ćwiczeń w podręczniku.

Pisanie

- potrafi uzupełniać zdania brakującymi wyrazami
- potrafi układać i zapisywać proste zdania
- stosuje właściwą pisownię

Na podstawie opanowania powyższych sprawności na koniec półrocza i roku szkolnego zostaje wystawiona ocena. Nauczyciel wspiera uczniów, u których stwierdzono deficyty rozwojowe i choroby uniemożliwiające sprostanie wymaganiom programowym, potwierdzone orzeczeniem poradni psychologiczno- pedagogicznej lub opinią lekarza – specjalisty. Ustala formy i metody pracy pomagające w sprostaniu wymogom podstawy programowej. Przy ustalaniu oceny półrocznej oraz rocznej nauczyciel bierze również pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków lekcyjnych, obecność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach, konkursach.

Opracowała; Karolina Sawicka-Błazejewska